

Handläggare: Michael Boström
Telefon: 08-508 18 156

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2011-04-19

Avsiktsförklaring om personalövertagande av Farsta Västra Hemtjänst

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens redovisning med anledning av avsiktsförklaring om personalövertagande av hemtjänstenheten Farsta Västra.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Lena Rabe
avdelningschef

Sammanfattning

Staden har ett kundvalssystem för hemtjänst, ledsagning och avlösning. Kundvalssystemet innebär att den som är beviljad hemtjänst, ledsagning och/eller avlösning själv väljer vilken utförare som ska utföra tjänsten. Genom äldrenämnden genomför staden upphandling av ramavtal för hemtjänstutförare.

Den kommunalt drivna enheten Farsta Västra Hemtjänst utför insatser utifrån biståndsbeslut och vänder sig till personer 65 år eller äldre. Enhetschefen har i skrivelse anmält sin avsikt att lägga anbud i äldrenämndens kommande upphandling av hemtjänstutförare.

Stadsdelsförvaltningen redogör i detta tjänsteutlåtande för de riktlinjer som gäller för personalövertagande och ärendets fortsatta handläggning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för planering, strategi och service. Information enligt 19 § medbestämmandelagen, MBL, genomförs 6 april. Företrädare för pensionärsrådet informeras 11 april.

Bakgrund

Staden har ett kundvalssystem för hemtjänst, ledsagning och avlösning. Kundvalssystemet innebär att den som är beviljad hemtjänst, ledsagning och/eller avlösning själv väljer vilken utförare som ska utföra tjänsten. Till den utförare som den enskilde väljer utgår ersättning utifrån ersättningsnivåer som fastställs av kommunfullmäktige.

Genom äldrenämnden genomför staden upphandling av ramavtal för hemtjänstutförare. Avtalen upphandlas enligt lagen om valfrihet, LOV. Detta innebär bland annat att nya utförare kan tas in i valfrihetssystemet fyra gånger per år.

Den kommunalt drivna enheten Farsta Västra Hemtjänst utför insatser utifrån de biståndsbeslut som fattas av förvaltningens handläggare och vänder sig till personer 65 år eller äldre inom Farsta stadsdelsområde. Enheten har idag ungefär 170 brukare och har 27 personer tillsvidareanställda. 2010 uppgick enhetens intäkter till 17,7 mnkr. och kostnaderna till 17,6 mnkr.

Enhetschefen vid Farsta Västra Hemtjänst har i skrivelse daterad den 23 februari 2011 anmält sin avsikt att lägga anbud i kommande upphandling av hemtjänstutförare.

Stadens policy och anvisningar för personalövertagande

Stadsdelsnämnden har det primära ansvaret för att stödja medarbetare som visat intresse för att ta över verksamhet. Kommunfullmäktiges policy för konkurrens och valfrihet anger bland annat följande: "Medarbetare inom staden skall stödjas och stimuleras till att genomföra avknoppningar av verksamheter som idag drivs i kommunal regi."

I stadsledningskontorets Tillämpningsanvisningar avseende personalövertagande av verksamhet på marknadsmässiga villkor definieras personalövertagande som "när drift av stadens verksamhet övergår från staden till företag och anställd i staden ingår som ägare".

Personalövertagande sker genom att anställd/anställda lämnar ett anbud som vinner vid upphandling. Utöver detta äger förhandling rum om villkoren för

eventuellt övertagande av lokaler, inventarier med mera inom vissa av de verksamheter som finansieras med ”peng”, till exempel hemtjänst. Vägledande för genomförandet av personalövertagandet ska vara att det ska genomföras på marknadsmässiga villkor och präglas av öppenhet och transparens.

Den svenska lagstiftningen inom området finns reglerad inom de EG-rättsliga direktiven. För att i det enskilda fallet avgöra om det är en överlåtelse av verksamhet i direktivets mening måste en bedömning göras utifrån hur situationen ter sig i det enskilda fallet. ”Av avgörande betydelse är huruvida verksamheten bevarat sin identitet, det vill säga om den nya arbetsgivaren skall fortsätta eller återuppta verksamheten med samma eller liknande innehåll som den tidigare.”

I det så kallade Spijkersmålet (mål nr C 24/85 ECR 1119) fastslog EG-domstolen ett antal omständigheter som är av betydelse för att i det enskilda fallet avgöra om en verksamhetsövergång ägt rum eller inte.

Kriterierna är:

- Typen av företag eller arten av verksamhet
- Frågan om företagets materiella tillgångar, såsom lokaler, utrustning, lösöre med mera har överlåtits
- Värdet av överlåtna immateriella rättigheter vid överlåtelseögonblicket
- Om majoriteten av de anställda (även nyckelpersoner) tagits över av den nya arbetsgivaren
- Om kunderna tagits över
- Graden av likhet mellan verksamheten före och efter överlåtelsen
- I förekommande fall, den tid som verksamheten legat nere.

De svenska domstolarna och även Stockholms stad har att utifrån nämnda kriterier och en helhetsbedömning avgöra om det är en överlåtelse av verksamhet i direktivets mening och därmed enligt 6 b § lagen om anställningsskydd, LAS.

Personal

”Alla anställda, d.v.s. all personal som arbetar i den enhet som blir föremål för personalövertagande, ska erbjudas att följa med verksamheten vid övertagandet.” Således gäller att all personal ska erbjudas att följa med till den nya utföraren i enlighet med reglerna om verksamhetsövergång (28 § MBL och 6 b § LAS). Ägare till det företag som har tagit över verksamhet har laglig rätt till ledighet från sin anställning i staden under sex månader. Medarbetarna kan välja att stanna kvar i kommunal anställning.

Villkor för återgång till anställning inom staden ska klargöras i samband med personalövertagandet.

Information till brukare

I samband med att anbud från personal vid Farsta Västra Hemtjänst har antagits och anbudsgivande företag blir godkänd som utförare av pengfinansierad hemtjänst, ledsagning och avlösning ska de enskilda med biståndsbeslut informeras om kundvalssystemet och om de olika utförare som de kan välja bland. Dessa enskilda ska också göra ett aktivt skriftligt val bland de utförare som finns på ramavtalet.

Värdering

Varje personalövertagande är unikt och det måste ske en extern oberoende värdering av varje enskilt objekt utifrån de förutsättningar som gäller för det aktuella objektet.

För att fastställa ett värde på själva verksamheten ska en värdering göras av oberoende professionell värderingsman. Denna värdering ska avse samtliga värden i verksamheten, det vill säga förutom inventarier och liknande ska värderingen även omfatta immateriella värden¹.

Avstämning och slutavräkning

Som grund för varje personalövertagande ska slutavräkning upprättas varav framgår att alla ekonomiska frågor har reglerats. Ett datum ska sättas varefter slutreglering anses ha skett.

Vid personalövertagande av verksamhet övergår driften från staden till företag. Därmed kan den enskilt drivna verksamheten inte nyttja/avropa från stadens avtal.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Upphandlingen av utförare av hemtjänst, ledsagning och avlösning inom stadens kundvalssystem genomförs vid äldreförvaltningen. Sista datum för inlämnande av anbud under året är 15 feb (för avtal från och med 1 april), 15 maj (för avtal från och med 1 juli), 15 augusti (för avtal från och med 1 oktober) och 15 november (för avtal från och med 1 januari 2012).

När det står klart att anbud från personal vid Farsta Västra Hemtjänst har antagits och de har godkänts som utförare inom ramen för kundvalssystemet kommer stadsdelsförvaltningen att utarbeta ett förslag till stadsdelsnämnden om att

¹ Exempel på immateriella tillgångar/värden är Goodwill i form av upparbetad kundstock, marknadsandel med mera.

avveckla den kommunala enheten. Detta förutsätter dock att förvaltning och nämnd kan försäkra sig om att aktuella brukare kan garanteras en fortsatt säker och trygg vård och omsorg, vilket även inkluderar personalkontinuitet. Detta innebär exempelvis att majoriteten av de anställda väljer att följa med till den nya arbetsgivaren. Vid ett personalövertagande är det av stor vikt att erforderlig tid avsätts åt att förankra personalövertagandet hos berörda medarbetare inom enheten.

Stadsdelsförvaltningen har väl utarbetade rutiner för genomförande av verksamhetsövergång. En oberoende värdering av verksamheten kommer att genomföras utifrån marknadsmässiga principer. Utifrån denna värdering träffas en överenskommelse mellan nämnden och den övertagande organisationen om ersättning för de värden som övertas.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden beslutar att godkänna stadsdelsförvaltningens redovisning med anledning av avsiktsförklaring om personalövertagande av enheten Farsta Västra Hemtjänst.

Bilaga

Avsiktsförklaring från enhetschef, Farsta Västra Hemtjänst daterad den 23 februari 2011